

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

| גליון 75 |

ברשת תזריע תשפ"ב

שבוע של חיים

מתורתו בנושא השבוע

פרשת תזריע

וראה הכהן את הנגע

שמעתי מאדומו"ר הרה"ק ר' ירחמיאל משה זצוק"ל מקאזניץ, שהרב הקדוש ר' אשר הגדול זצוק"ל מסטאלין דיבר פעם אחת מחסידי זמנו, ואמר עליהם בזה הלשון: "ליימענע פויערען שטרויענע קאזאקין אז זייא קומען צו דעם רעבן ווייעזן זיי ארויס דאס גיטע און דאס שלעכטץ באהאלטען זייא. אז איך בין געקומען צי מיין זיסען הייליגען רביניא מורו הקדוש ר' שלמה מקארלין זצוק"ל והיה נושק אצבעותיו בעת שהיה מזכיר את רבו האב איך דאס גיטע בעהאלטען פאר עהם וואס א גאט איז עהר שכר ועונש קאן ער געהבען און דאס שלעכטץ האב איך עהם מען דארף צו ווייעזן דעם כהן די נגע". ובלה"ק: אכרים עשויים חמה, קוזקים עשויים מקש, כשהם באים לרבה מראים הם את הטוב שבהם ואת הרע הם מסתירים, כשאני באתי לרבי המתוק הקדוש רבי שלמה, אז אני את הטוב הסתירתי ממנו, מה הוא האלקים הוא?, שכר ועונש יכול הוא ליתן?, אבל את הרע הראיתיו מפני שצריך להראות לכהן את הנגע.

(ספרן של צדיקים)

ובס' דברי אהרן איתא: הרה"ק ר"א מסטאלין זצ"ל אמר, מה זה שתלמידי מסתירים ממני דעותיהם, ומדת טובם הם מגלים לפני? התחת אלקים אני לתת לכם שכר ועונש? אני הייתי רגיל להסתיר מדותי הטובות. עוד אמר הכי, אותי אתם עובדים? הלא לכם להשיג על מה שלמעלה מכם - עין רואה.

פרשת הוודש

החודש הזה לכם

אמר שצריך כל אחד ואחד לחדש את עצמו בעבודת הבורא יתברך שמו, וסיפר משם רבי שלמה קארלינר ז"ל שאמר שבכל ראש חודש בא שכל חדש בעולם איך לחזק את עצמו נגד היצר הרע, כמו שנאמר, ותשועת נפשם מיד שונא. יהי רצון שנזכה לזה אכ"ר.

(בית אהרן כה, ב)

מסכת חיים

מלחמת חרמה בחסידות, (סיפור דברים שהתרחשו לפני 250 שנים בדיוק לאחר חג הפסח תקל"ב- במהלכו נסתלק הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין, וירחים אחדים בטרם התעלה הרב המגיד זי"ע לגבז"מ), ולמעשה מהווים הם איפוא נושא אחד, ואינו כתנאי השלישי העוסק בגופי השיטות בחסידות, נושא עקרוני שעליו לא היה מוכן מרן הרש"ק זי"ע לזוטר בשום אופן.

הלומדים ואסיפתם

בעוד שעמדתו הקי של מרן הרש"ק זי"ע היא היתה ביחס של ביטול נגד המתנגדים, הרי דעת קדשם של בעל התניא והרמ"מ מוויטעבסק זי"ע היתה מתונה יחסית. הכינוי "לומדים" רווח אצל חסידי קרלין, ונדבק לאלו שניהלו מלחמת חרמה בחסידים, בגלל האיציטלא של "לומדים" שבהם התעטפו, ויתכן גם בגין גוף סמכותי ושיפוטי שעמד מעל בתי הדינים בשם "אסיפת הלומדים", שכמוהו היה בקארלין, ושכנראה עמד מאחורי הרדיפות נגד החסידים.

אכן כל ימיהם כחגים

אמנם לא נשאר הרבה בידינו בכתב מתגובתו הקי של מרן הרש"ק זי"ע על רדיפות המתנגדים, כשם שכמעט לא נודעו תגובתם של החסידים בכלל. עובדה היא שבעוד וכתביהם וחרמיהם של המתנגדים לחסידות נדפסו בשעתו ושרדו עד היום הזה, הרי שמעט הוא התייעוד על תגובות החסידים, ומלמדת יותר מכל על החסידים שהיו מ"הנעלבים ואינם עולבים". אותם שמועות בכתב ובעל-פה של מרן הרש"ק זי"ע מצביעות על יחס של ביטול לכתביהם וחרמיהם. כפי שמסר תלמידו הנאמן הרה"ק רבי אשר הזקן מסטאלין זי"ע "בשם רבו הרה"צ [הרש"ק] מקארלין שאמר בעת שיצאו הכתבים ממדינת ליטא על הצדיקים, והנה כתוב בהם כמה דברים, ואמר שכולם שקר, רק מה שכתבו שכל ימיהם כחגים זהו אמת, כדאמרין כל הזובח יצרו כאילו הקריב תודה וכל המקריב תודה היה יום הקרבן שלו יו"ט, ובי"ה אני זובח בכל יום את יצרי, ומשום הכי כל ימי אצלי כחגים...".

ואף שרדו כמה סיפורים הקשורים לתגובותיו של רבינו הקדוש, והמשתוף בהם הוא התייחסותו אליהם בביטול. וכן אף היה מבטל מבין אלו את בעלי המרה-שחורה שהתעטפו באדרת של צדקות ואילו בקרבם מקננת העצבות.

בדרכי החסידות

הנה לאחר שהארכנו במדור זה אודות תלמידי רבינו הקדוש, מן הראוי לשוב לסדרם הכרונולוגי של הקורות וההתרחשויות בצל רבינו הקדוש, כפי הנודע לבני דורנו. בעז"ה בפרקים הבאים נתעכב ביחוד בענין שיטת החסידות כפי שהנהיג והדריך מרן הרש"ק זי"ע, בדרכי עבודתו ית' לתלמידיו ולחסידיו, שיטה שאף היתה נתונה בחילוקי דעות במיוחד עם שיטת הרה"ק בעל התניא זי"ע, אשר דרכי העבודה והחסידות קיבלו גוון שונה על פי משנתו הטהורה.

תחילה עלינו להקדים כי דברים אלו נשגבים מהשגותינו ורחוקים מדלות הבנתנו הפשוטה והגשמית בעניינים נעלים וטמירים אלו, אין אנו אלא כמעתיקים מפי כתבם ומפי מעתיקי שמועתם, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים.

הגם כי היו חילוקי דעות נוספים, אולם ברור לכל, עיקרון של חילוקי הדעות בין הני תרי תלמידי המגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע היתה בדרכי ובאופני עבודת ה' ע"פ החסידות.

ג' התנאים

העובדה הבאה והמפורסמת מצביעה על החילוקים ובהם גם יובדלו העיקר והטפל, דהיינו על שאר הדברים עליהם היה ניתן להתפשר, כאשר שונה היא עמדתו בשיטת החסידות העקרונית, בה דבק ללא כל סטיה ותזוזה על אף הקשיים שנערמו לו בגין כך. הלא היא סיפור העובדה שגרמה לנטישתו של מרן הרש"ק זי"ע את רייסין כפי הנרשם ב"בית רבי", (דף סד ע"ב, כפי אשר שמע מ"אחד הרבנים מנכדי רבינו [הצמח צדק] נ"ע):

ע"פ שניים או ג'?

"הרה"ק מוהר"ש זצ"ל מקארלין, ביקש לקבוע דירתו בעיר ביינשינקאוויץ, (פלך וויטעבסק), ורצה הסכם על זה מהרב מלאדי [בעה"ת והשו"ע זי"ע], והשיב הרב שהוא מסכים, אך על אלו הגי' תנאים, א) שלא להשפיל הלומדים, ב) שלא להשפיל פרומקייט טבעית, ג) שלא יאמר שהצדיק צריך לישא את הצאן. ועל ב' דברים הראשונים הסכים, אך על דבר הגי' לא הסכים וקבע משכן קדשו בלאדמיר".

ואכן ב' התנאים הראשונים שהועלו, ושעליהם התבקש מרן הרש"ק זי"ע לזוטר, "שלא להשפיל את הלומדים" ו"שלא להשפיל פרומקייט טבעית", - עוסקים בגישתם השונה של תלמידי המגיד זי"ע כפי אלו שניהלו

סיפור מאילנא דחיי

רבינו הקדוש • צדיקי דורו • הדבקים בחיים

המצות המיוחדות שנאכלו באפטא

לרגל יומא דהילולא קדישא של הרה"ק האוהב ישראל מאפטא זי"ע ה' ניסן תקפ"ה

לתדהמתו את רעייתו עוסקת בהכנת קניידלאך מקמח מצה. אחדים מהקניידלאך כבר התבשלו בתוך סיר המרק.

האברך החסיד שנוהר כל ימיו ממצה שרויה, נרעש ממראה עיניו והרים קול זעקה: "שרויה בפסח!". הרעיה הצעירה הגנה על עצמה בטענה כי אימה וסבתה אף הן אכלו 'שרויה' בפסח. הבעל התכעס וצעק שלא העלה על דעתו שצריך להבהיר דבר פשוט כל-כך, שבפסח אין אוכלים 'שרויה'.

אולם האשה עמדה על שלה והצהירה כי לא תשנה ממנהג אימותיה. גם הבעל לא אבה לוותר. הרוחות בבית התלהטו. בהגיע ליל הסדר היתה האווירה בבית עגומה למדי. הבעל לא אכל מתבשיליה של רעייתו, והביט בלב מתפלץ בקניידלאך העולים על השולחן.

בביתו של הרבי מאפטא, היתה אווירת ליל-הסדר עילאית ומרוממת. אמנם כשהגיע זמן אכילת המצה, החסיד לבה של הרבנית פעימה, אך מיד נרגעה. התנהגותו של הרבי לא חרגה מהרגיל. הוא נטל בידיו את המצות, בירך עליהן ככוונה רבה כהרגלו, כאילו לא אירע דבר. ליל-הסדר עבר בשמחה ובהתרוממות-רוח.

ימים אחדים לאחר הפסח הופיע אותו זוג בביתו של הרבי. הם סיפרו על המריבות שנתגלעו ביניהם בפסח האחרון וביחוד בנושא המצה השרויה וביקשו את עצתו.

הרבי הרהר קלות ולפתע פנה אל שמשו וביקשו לקרוא לרבנית. הרבנית נכנסה פנימה תמחה במקצת. "ספרי להם בבקשה אילו מצות אכלתי השנה בליל הסדר", פנה אליה הרבי.

לשונה של הרבנית דבקה לחיקה. לבה הלם בקרבה: האמנם ידע הרבי? האם רוח-הקודש פיעמה בו? בלית-ברירה נאלצה הרבנית לחשוף את סיפורן האמיתי של המצות.

פנה הצדיק מאפטא אל הבעל הצעיר ואמר: "רואה אתה, אני, שהקפדתי על הידור המצות בליל הסדר ידועה לכל, אכלתי השנה מצות רגילות, ולא פציתי פה... מן הראוי היה כי גם אתה, למרות הקפדתך לא לאכול 'שרויה' בפסח, תמצא את הדרך לשכנע את רעייתך, בנועם ובסבלנות, ללכת בדרךך ולא להפר את שלום ביתך בחג הפסח".

מופלגת היתה הקפדתו היתירה של הרה"ק מאפטא זי"ע בעל האוהב ישראל בכל ענייני חג הפסח. כשרות המאכלים, והזהירות ממהו חמץ, כאשר אף בספק קל שבקלים פסק לעצמו לחזורא.

קפידא ושמירה מיוחדת ליוותה את ג' המצות לליל-הסדר. אף שגם יתר מצותיו היו למהדרין מן המהדרין, הרי על אותן שלוש מצות היתה הקפדתו חמורה בתכלית החומרה. הרבי בעצמו התעסק באפייטן עם כוונות עילאיות וזהירות מעשית שהיתה נמשכת גם באופן אריזתם הכפולה, והצנעתם בפינה מיוחדת, בתוך החדר שהוקצה במיוחד לשם איסון כל המצות של בית הצדיק.

מדי שנה אף הוזמנו חסידים ומקורבים לעשות את ליל הסדר הקדוש על שולחן הרבי. כך שבעקבותיהם אף התרבו ההכנות הגשמיות. באותה שנה היה מספר האורחים המוזמנים רב במיוחד, וההכנות לחג היו בהתאם. מלבד מלאכת הבישול המורכבת ניצחה הרבנית במקביל ביד רמה גם על שאר ההכנות: סידור הקירות, מירוק הרהיטים, התקנת החצר, ועוד.

כבעירות ישראל אף נהגו באפטא להסתובב מבית לבית ולקבץ צדקה ומצרכי החג עבור הזקוקים לכך. גם על ביתו של הרבי לא פסחו הגבאים. הרבנית, שבאותה שעה היו ידיה מלאות עבודה. הורתה לאחד השמשים לגשת לחדר ולהעניק שלוש מצות עבור גבאי הצדקה.

ההמשך מובן מאליו... הגיע ערב החג והרבנית ניגשה לעריכת השולחן. והנה, שומו שמים - המצות המיוחדות של הרבי נעלמו. ליבה של הרבנית פג. במהירות שיחזרה את כל מה שאירע והבינה כי השמש, בתום-לבו, בחר דווקא במצות המיוחדות של הרבי ונתנם לגבאים!

לבה של הרבנית נפל בקירבה. דבר כזה טרם אירע בבית. מה תעשה עתה? כיצד תוכל לספר זאת לרבי? במחשבה מהירה החליטה להעלים את הדבר. הרי את הנעשה כבר אין להשיב. מדוע אפוא להסב לרבי עוגמת-נפש מיותרת! נטלה הרבנית שלוש מצות אחרות והניחתם במקומו של הרבי.

בדירה אחרת שבעבר השני של העיירה התכוננו לקראת פסח בני הבית אשר זה לא מכבר נישאו. בערב החג, משנכנס הבעל למטבח, מצא

חיים וקיימים

לנאמנים וילידים הנחמדים

קוראים יקרים נאמנים ונחמדים

מדור החידות והפרסים ממשך בהופעתו להעמקת הקשר של הקוראים והילדים הנחמדים אל דמויותיהם של צדיקי ישראל.

השאלות יעסקו בפיענוח מצבות של צדיקי ישראל הקשורים במישרין או בעקיפין אל רבינו הקדוש זי"ע בכל פעם תוצג תמונה חלקית של אחת המצבות ועליכם לזהות במי המדובר. לרוב תמצאו את הפתרון בין בתרי הגליון.

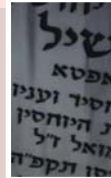
התשובות מתקבלות בקו לודמיר 22-111-30-02 שלוחה 0

התשובה לפרשת צו - גליון 73

הרה"ק רבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע בעל הנועם אלימלך יומא דהילולא כ"א אדר תקמ"ו

הזוכה מנחם מנדל רוט בני ברק

והשבוע:

מי הצדיק?

מה שם ספרו?

והיכן נטמן?

בין כל הפותרים עד יום שני פרי תזריע תוגרל השבעת חו זיכור לרכישת ספרים ע"ש 50 ש"ח

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

בנם של חסידי אומות העולם

חזרה להרודלו לעבודות כפייה.

ביום ראשון אחד הצליחה פרדה להימלט, והיא הלכה לביתם של בני הזוג בודנבסקי, חיזקו אותה אף מול עיני השכנים.

מאוחר יותר, במהלך הקיץ והסתיו של 1942, פרדה עזבה באופן קבוע את מחנה העבודה ונסעה לבני הזוג בודנבסקי, שהאכילו אותה. ב-19 באוקטובר 1942 עזבה פרדה את המחנה כי ידעה על חיסולו הקרוב. היא שוב נסעה לבני הזוג בודנבסקי - שם כבר הוכן עבורה מקלט מיוחד.

בני הזוג בודנבסקי סיפרו לפרדה שהגב' ראתה בחלום את אמה של הילדה, שביקשה להציל את בתה. במשך 21 חודשים, עד יולי 1944, החביאו בני הזוג בודנבסקי את פרדה בתוך חור צר וחשוך מתחת לערימת שחת בפינת הרפת שלהם.

בהמשך לחדשות שנמסרו בגליון הקודם בדבר גייל ספר התורה שנמסר לשליחני בלודמיר. בתוך כך כותב לנו השליח:

שבר זה של ספר התורה ניתן לי על ידי אנטון בודנבסקי, תושב העיר. כתב קודש זה נמצא בעליית הגג של אחד הבתים הישנים. ברצוני לציין כי סבו וסבתו של אנטון - חסידי אומות העולם - בתקופת השואה הצילו את היהודייה פרדה שיפר ממוות קרוב, תוך סיכון חייהם.

וזהו סיפור הדברים: מטווי בודנבסקי ואשתו יקטרינה חיו בפולין, בעיר הורודלו שבמחוז לובלין. הם הכירו את משפחת פרלמוטר שגרה בסמוך. במהלך הכיבוש נכלאו יהודי הורודלו, כולל משפחת פרלמוטר, במחנה עבודה, ובמאי 1942 הועברו כולם לעיר השכנה ווהאן, לגטו. משם נשלחו רוב היהודים למחנה ההשמדה סוביבור וכמאה צעירים יהודים, ביניהם פרדה, אחת מבנות הפרלמוטרים, נשלחו

רוצה לקבל את העלון במייל?

שלח הודעה ל-

A023011122@gmail.com

המעוניין לקחת חלק בהפצת העלון

מוזמן להתקשר

לקו לודמיר 22-111-30-02 שלוחה 8

הנדיב החפץ בעילום שמו

מעיר לונדון יצ"ו

לזכותו ולזכות משפחתו,

ושיצליח בכל מעשיו

לזכות עידן ישראל בן טרז אסתר

איריס נועה בת סוליקה

וכל יוצאי חלציהם וכל הנלווים אליהם

להצלחתם, ברוב נחת ושלוה